

Budgetuppföljning per mars

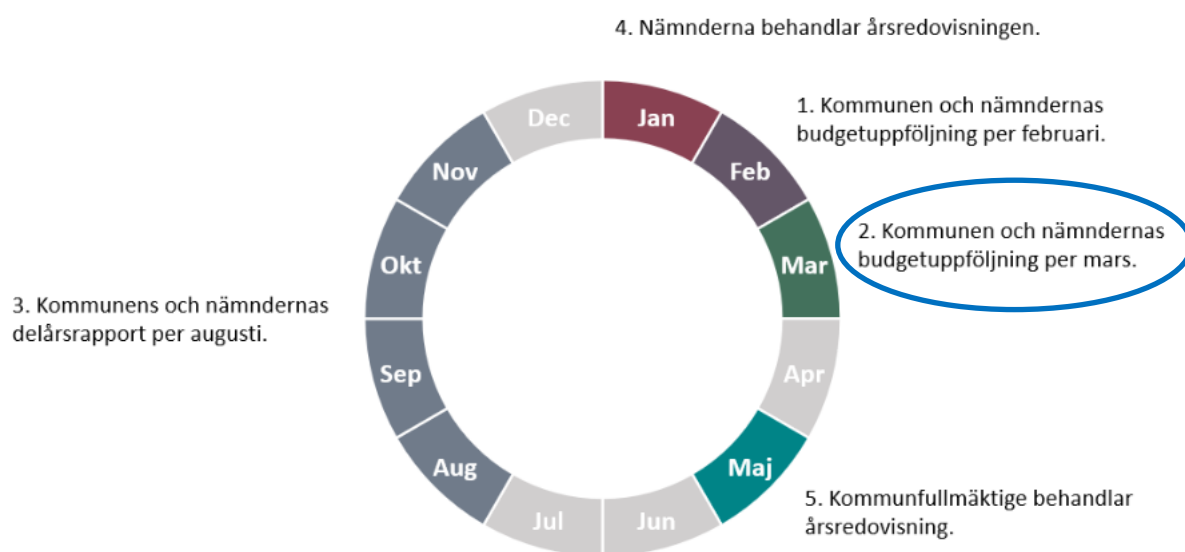
MILJÖ- OCH STADSBYGGNADSNÄMNDEN



Inledning

I enlighet med kommunens riktlinjer för ekonomistyrnings ska styrelse och varje nämnd fortlöpande följa upp verksamheten både i verksamhetsmässiga och ekonomiska termer inom respektive ansvarsområde.

Översikt av kommunens budgetuppföljningsprocess



Budgetuppföljning per mars

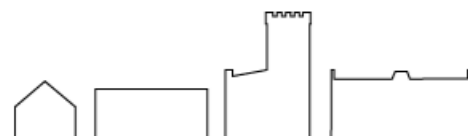
Kommunen och nämndernas budgetuppföljning per mars är en ekonomisk uppföljning med fokus på avvikelse utifrån helårsprognos för drift och investeringar jämfört med budget. Uppföljningen innehåller även målprognos per helår.

Rapport

Datum: 2026-03-30

Diarienummer: MSN 2026/53

Miljö- och
stadsbyggnadsnämnden
Monica Hallberg





Innehåll

1. Målprognos.....	4
2. Ekonomi.....	4
2.1. Driftredovisning.....	4
2.2. Verksamhetens nettokostnader.....	5
2.3. Alla prognoser	6
3. Investeringar.....	7
4. Risker.....	8
4.1. Ekonomiska risker	8
4.2. Risker för verksamhet	9
4.3. Omvärldsrisker	9





1. Målprognos

Avsnittet redogör för eventuella avvikelser kopplat till måluppfyllelse per helår. Avvikelse i detta fall betyder att nämnden prognostiserar att målet inte kommer att uppfyllas per helår.

Nämnden prognostiserar inga avvikelser.

2. Ekonomi

För år 2026 prognostiserar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 0,6 miljoner kronor vilket motsvarar 2 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på lägre personalkostnader. Nämndens intäkter är mycket osäkra.

2.1. Driftredovisning

Driftredovisning (mnkr)	Utfall Mars 2026	Budget Mars 2026	Prognos helår 2026	Budget helår 2026	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2025
Intäkter	3,9	3,8	13,3	15,4	-2,1	14%	17,6
Kostnader	-11,0	-11,0	-44,0	-46,7	2,7	6%	-44,9
Nettokostnader	-7,0	-7,1	-30,7	-31,3	0,6	2%	-27,3

Intäktsprognosen baseras på att kända och beslutade sanktionsavgifter (1,5 miljoner kronor) inom bygglov betalas in till kommunen under 2026. Budgetavvikelsen (2,1 miljoner kronor) uppstår främst på grund av att det är färre aktiva detaljplaner.

Nämndens kostnader beräknas bli 2,7 miljoner kronor lägre på grund av lägre personalkostnader (vakanta tjänster och föräldraledig personal).



2.2. Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	Utfall Mars 2026	Budget Mars 2026	Prognos helår 2026	Budget helår 2026	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2025
Nämnd- och styrelseverksamhet	-0,2	-0,3	-1,2	-1,2	0,0	4%	-1,0
Bygglövsverksamhet	-1,3	-1,5	-7,2	-6,2	-1,0	16%	-5,9
Planverksamhet	-0,8	-0,5	-4,2	-3,5	-0,7	20%	-3,2
Mätning- och kartverksamhet	-1,1	-1,1	-3,9	-4,6	0,7	15%	-3,9
Livsmedel	0,0	0,0	-0,3	0,0	-0,3	0%	-0,3
Miljö- och hälsoskydd	-1,9	-1,8	-6,6	-8,2	1,6	19%	-6,5
Stab	-1,7	-1,9	-7,4	-7,6	0,2	3%	-6,6
Nettokostnader	-7,0	-7,1	-30,7	-31,3	0,6	2%	-27,3

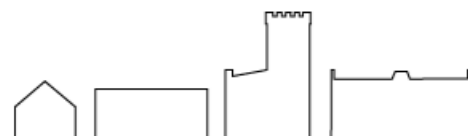
Verksamhet nämnd prognostiserar en mindre positiv avvikelse mot budget (50 000 kronor).

Bygglövsverksamheten prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 1,0 miljoner kronor, vilket motsvarar 16 procent av budgeterade nettokostnader. Främsta orsaken är lägre bygglövsintäkter som avviker 0,6 mnkr från budget. Prognosen baseras på att kända och beslutade sanktionsavgifter (1,5 mnkr) betalas in under 2026.

Planverksamheten prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 0,7 miljoner kronor, vilket motsvarar 20 procent av budgeterade nettokostnader. Intäkterna beräknas bli lägre då det är färre aktiva detaljplaner. Det finns en stor osäkerhet kring intäkterna då det förutsätter både att exploatören är aktiv och levererar efterfrågat planeringsunderlag och att de beslut som krävs tas i olika instanser. Verksamhetens kostnader består främst av personal, overhead och it-kostnader. Personalkostnaderna blir lägre då flera av medarbetarna är föräldralediga. En mindre omorganisation mellan två avdelningar har gjorts där två tjänster, plansamordnare och administrativ mätningssingenjör, har slagits ihop till en tjänst (80 procent plansamordnare och 20 procent administrativ mätningssingenjör).

De kostnader som hänförs till detaljplaneprojekt vidarefaktureras till kund enligt upprättade avtal och redovisas som verksamhetens intäkt.

Kart- och mätverksamheten prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 0,7 miljoner kronor, vilket motsvarar 15 procent av budgeterade nettokostnader. Intäkterna beräknas bli knappt 0,3 miljoner kronor högre än budgeterat. Personalkostnaderna blir lägre på grund av omorganisationen där två tjänster har slagits ihop till en och 20 procent kvarstår på kart- och mätavdelningen. Anledningen till omorganiseringen är en anpassning då det finns risk för lägre kartintäkter på sikt med anledning av nya plan- och bygglagen.



Livsmedelsverksamheten prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 0,3 miljoner kronor. Verksamhetens kostnader som främst består av personal och overhead är högre än de intäkter verksamheten ger. Enligt krav från livsmedelsverket och länsstyrelsen i Stockholms län ska verksamheten vara helt intäktsfinansierad och därför är budgeten lagd till netto 0 miljoner kronor.

Miljö- och hälsoskyddsverksamheten prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 1,6 miljoner kronor, vilket motsvarar 19 procent av budgeterade nettokostnader. Intäkterna beräknas gå mot budget. Personalkostnaderna blir lägre på grund av personalomsättning och att en tjänst hålls vakant. Tre av fyra rekryteringar är gjorda.

Verksamheten stab prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 0,2 miljoner kronor, vilket motsvarar 3 procent av budgeterade nettokostnader. Främsta förklaringen är lägre juristkostnader och budgetreserv.

2.3. Alla prognoser

Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	Budget helår 2026	Prognos Feb 2026	Prognos Mars 2026
Nämnd- och styrelseverksamhet	-1,2	-1,2	-1,2
Bygglovsverksamhet	-6,2	-7,0	-7,2
Planverksamhet	-3,5	-4,4	-4,2
Mätning- och kartverksamhet	-4,6	-3,8	-3,9
Livsmedel	0,0	-0,3	-0,3
Miljö- och hälsoskydd	-8,2	-6,8	-6,6
Stab	-7,6	-7,4	-7,4
Nettokostnader	-31,3	-30,8	-30,7

Helårsprognosen har sänkts med 0,1 miljoner kronor netto från 30,8 miljoner kronor till 30,7 miljoner kronor och beror främst på att intäkter inom planverksamheten beräknas bli något högre.



3. Investeringar

Årliga anslag (mnkr)	Utfall mars 2026	Budget mars 2026	Prognos helår 2026	Budget helår 2026	Avvikels e Budget Prognos	Avvikels e mot budget %
Bullemätare	0	0	0,0	0,2	0,1	100%
Inventarier	0	0	0,1	0,1	0,2	100%
Nettoutgifter	0,0	0,0	0,1	0,3	0,3	100%

Nämndens utfall på investeringar är 0 miljoner kronor. Årets prognos är 0,1 miljoner kronor. Budgeten för bullemätare kommer inte användas då mätaren köptes in år 2025, på driftbudgeten.

4. Risker

Avsnittet redogör för risker av väsentlig karaktär fördelat på ekonomiska risker, risker för verksamhet och omvärldsrisker.

4.1. Ekonomiska risker

Nytt regelverk plan- och bygglagen påverkar intäkterna

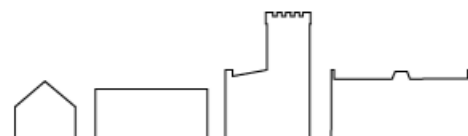
Den nya plan- och bygglagen (PBL) innebär väsentliga ändringar redan från den 1 december 2025. Förändringarna innebär en rad lättnader för sökande att utföra olika åtgärder utan lov eller anmälan. Förslaget innebär också skärpning av lovplikten för åtgärder gällande fastigheter eller områden som är särskilt kulturmiljövärdefulla. Därutöver innehåller regelverket många andra lagförändringar.

Det är mycket svårt att bedöma i vilken utsträckning lättnader kommer att gälla för fastighetsägare i kommunen. Danderyd har stora kulturmiljöområden och många fastigheter/byggnader som bedömts vara särskilt kulturmiljöhistoriskt värdefulla. En mycket trolig konsekvens av det ändrade regelverket är att antalet ärenden för till exempel ansökningar och anmälningar för mindre åtgärder tydligt minskar och tillsynsärenden i efterhand, ökar. Därmed är det också troligt att inkomsterna minskar från anmälan och ansökningar och ökar vad gäller intäkter från sanktionsavgifter. Även kartintäkter bedöms minska som en följd av att kartor som underlag för ansökningar/anmälningar inte behövs i samma utsträckning.

Lagförändringarna bedöms innebära ett bortfall på minst 0,5 miljoner kronor under 2026 för bygglov/anmälan.

Konjunktorens påverkan på intäkterna

Lågkonjunkturen har påverkat så att fler verksamhetsutövare, som får tillsyn enligt miljöbalken respektive kontroll enligt livsmedelslagstiftningen, lagt ned sin verksamhet vilket påverkat intäkterna. Vidare har bygglovs- och kart/mätområdet påverkats av lågkonjunkturen och det är fortsatt risk för färre ärenden att handlägga och därmed lägre intäkter.



Osäkerheter angående sanktionsavgifter

Vid överträdelser av plan- och bygglagen (PBL) fattar miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslut om sanktionsavgifter med stöd av PBL och av plan- och byggförordningen (PBF). Det råder ett strikt ansvar för byggsanktionsavgifter och de ska tas ut även om överträdelser inte skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Avgifterna kan sättas ned till hälften eller en fjärdedel om till exempel avgiften inte står i proportion till den överträdelse som begåtts. Rättspraxis är inte säkerställd och prövningen av ärenden i överinstanser drar ut på tiden vilket gör att det är mycket svårt att prognostisera intäkter inom området.

4.2. Risker för verksamhet

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är alltid en kritisk risk för miljö- och stadsbyggnadsnämnden som verkar inom samhällsbyggnadssektorn i Stockholms län. Just nu är omsättningen på personal stor inom miljöområdet då det råder brist på till exempel utbildade miljöinspektörer med längre erfarenhet.

Det är angeläget att fortsätta arbeta för att vara en attraktiv arbetsplats och det är viktigt att behålla personalstyrkan även under en konjunkturedgång. Detta för att det är allmänt svårt att rekrytera och det råder normalt stor konkurrens om medarbetarna. Vid underbemanning, vakanser och personalavgångar ökar stressen i befintlig personals arbetsmiljö och handläggnings- och leveranstider påverkas. Om nyckelpersoner slutar är risken stor att erfarenheter, kompetens och effektivitet förloras.

4.3. Omvärldsrisker

Utifrån omvärldsläget finns risk för störningshändelser, kris och till och med krig. Detta medför behov av ökad beredskap inom organisationen. För nämnden gäller det i synnerhet inom livsmedelskontrollen samt inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Risker för former av IT-sabotage ökar och området är en sårbarhet för miljö- och stadsbyggnadskontoret som är mycket beroende av sina IT-system.

